2.2. Helal Kazanç

Helal kazanç, Dinimizin meşru gördüğü çerçeveler içerisinde elde edilen gelir ve bu gelirle kazanılan rızık demektir.

Meşru yollardan elde edilmiş her gelir, helal kazançtır. Yüce Allah (c.c.), iyi, temiz ve insan sağlığına yararlı olan şeyleri helal; kötü, pis ve zararı olan şeyleri de haram kılmıştır. Yüce Allah şöyle buyrulmaktadır:

Helal kazanç, kişiyi helal yollara sevk eder.

يَسْاَلُونَكَ مَاذَا اُحِلَّ لَهُمْ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ

"Sana, kendilerine neyin helal kılındığını soruyorlar, De ki: Size temiz ve hoş olan şeyler... helal kılındı..."[20]

Bir Müslüman'ı diğer insanlar arasında en üstün ve en temiz yapan husus, onun İslam'ın emirlerine uygun olarak yaşaması, temiz ve helal gıda ile beslenmesidir. Kazanca haram karışınca bereket gider.

Cenâb-ı Hak, Peygamberlere:

"Ey peygamberler! Temiz ve helal olan şeylerden yiyin, iyi ve faydalı işler yapın!"[21] buyurmuştur. Mü'minlere de:

"Ey îmân edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin!"[22] buyurmuştur."

18 Enfâl suresi, 28. ayet.
19 Bakara suresi, 168. ayet.
20 *Maide suresi 4. ayet.*
21 Mü'minûn suresi, 51. ayet.
22 Bakara suresi, 172. ayet.

Helal gıda ile beslenen kişi Allah'a isyankâr olamaz. Haram yollardan kazanılmış paranın ise hayrı olmaz. Helal kazanç, kişiyi helal yollara sevk eder. Helal lokma, insanı istikâmet üzere yönlendirirken haram lokma insanı Hak'tan uzaklaştırır. Bu hususta Rabbimiz (c.c.) şöyle buyurmaktadır.

يَاأَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِى الْاَرْضِ حَلاَلاً طَيِّباً وَلاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

"Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerin helal ve temiz olanlarından yiyin! Şeytanın izinden yürümeyin. Çünkü o sizin için apaçık bir düşmandır."[23]

Müslüman, çalışmadan başkalarının sırtından veya gayri meşru yollardan kazanç elde etmekten şiddetle sakınmalı; kazancının nasıl ve nereden geldiğine dikkat etmeli, hem kendini hem de aile fertlerini helal gıda ile beslemelidir.

İnsandaki mal sevgisi, mala olan düşkünlük onun fıtratından gelir. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"İnsanoğlunun iki vadi dolusu altını olsa mutlaka bir üçüncüsünü ister; onun gözünü ancak toprak doyurur".*[24] Bu yüzden Müslüman, dünya hayatını sonsuz gibi görüp, sürekli mal arttırma hevesine kapılmamalıdır, hırs ve duygularına kapılıp mal konusunda aşırı gitmemelidir.

Malın kazanılması ve harcanması sürecinde Allah'ın koyduğu kurallara riayet edilmelidir. İnsan mal ve varlık üzerinde emanetçidir; dünya nimetlerinden "helal ve temiz olmak" şartıyla yararlanabilir.

Bu noktada Sevgili Peygamberimiz'in (s.a.v.) şu hadisini iyice özümsememiz gerekmektedir:

اِنَّ الْحَلاَلَ بَيِّنٌ وَاِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ
لاَ يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فَمَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ
لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ ، وَمَنْ وَقَعَ فِى الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِى الْحَرَامِ
كَالرَّاعِى يَرْعَى حَوْلَ الْحِمٰى يُوشِكُ اَنْ يَرْتَعَ فِيهِ
أَلاَ وَاِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى أَلاَ وَاِنَّ حِمَى اللّٰهِ مَحَارِمُهُ

"Helal olan şeyler belli, haram olan şeyler bellidir. Bu ikisinin arasında, halkın birçoğunun helal mi, haram mı olduğunu bilmediği şüpheli konular vardır. Şüpheli konulardan sakınan-

23 Bakara suresi, 168. ayet.
24 Buharî, Rikak, 10.

lar, dinini ve ırzını korumuş olur. Şüpheli konulardan sakınmayanlar ise gitgide harama dalar. Tıpkı sürüsünü başkasına ait bir arâzinin etrafında otlatan çoban gibi ki, onun bu arâziye girme tehlikesi vardır. Dikkat edin! Her padişahın girilmesi yasak bir arâzisi vardır. Unutmayın ki, Allah'ın yasak arâzisi de haram kıldığı şeylerdir..."[25]

25 Buhârî, Îmân, 39; Müslim, Müsâkât, 107.
26 Cürcânî, et-Ta'rîfât, (thk. İbrahîm el-Ebyâr), 1. Basım, Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-Arabî, 1405, "A-k-d"md.
27 Maide suresi, 1. ayet.
28 İbnu'l-Hümâm, Fethu'l-kadîr, I-X, 2. Basım, Beyrut: Dâru'l-fikr, t.y., VI, 247.
29 Nûr suresi, 37. ayet.
30 Cum'a suresi, 9. ayet.
31 Bakara suresi, 275. ayet.; Rûm suresi, 39. ayet.